

Temat: Świat po II wojnie światowej

Drodzy Uczniowie, ponieważ nadal niewielu z Was ma dostęp do podręcznika, a materiał jest w książkę porozrzucany, przygotowałem dla Was notatkę z najważniejszymi zagadnieniami związanymi z omawianym tematem. Pod tekstem znajduje się ćwiczenie, które proszę wykonać po przeczytaniu napisanego przeze mnie tekstu, jego rozwiązanie przesłać na mój adres mailowy: p.dajtrowski@gmail.com. Proszę o samodzielność i podpisanie pracy!

W okresie międzywojennym Liga Narodów okazała swoją nieskuteczność w rozwiązaniu problemów współczesnego świata. 25 kwietnia 1945 roku w San Francisco w USA rozpoczęły się obrady konferencji założycielskiej Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ). Uczestniczyły w nich delegacje z 50 państw, które 26 czerwca 1945 roku podpisały Kartę Narodów Zjednoczonych. Najważniejszym celem nowej organizacji stało się zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa na świecie. W pierwszych latach swojego istnienia ONZ podjął wiele ważnych decyzji. W 1948 roku uchwalono Powszechną deklarację praw człowieka. Znalazły się w niej zapisy o prawie do życia, pracy i wolności.

Niepowodzenie aliantów dotyczące prowadzenia wspólnej polityki skłoniło ich do rozwiązania sprawy niemieckiej we własnym zakresie. W zachodnich sferach przeprowadzono wybory do parlamentów krajowych, które wpłynęły na ukształtowanie się struktur głównych partii politycznych. Następnym etapem stało się zorganizowanie 14 sierpnia 1949 roku wyborów do Bundestagu. 2 września 1949 roku powstał centralny, koalicyjny rząd z Konradem Adenauerem jako kanclerzem na czele. Tego samego dnia proklamowano utworzenie Republiki Federalnej Niemiec (RFN)

W podległej ZSRR wschodniej części Niemiec w marcu 1948 roku powstała Niemiecka Rada Ludowa. W odpowiedzi na wydarzenia rozgrywające się w zachodniej części kraju wiosną 1949 roku w całym sektorze sowieckim komuniści dążyli do utworzenia odrębnego państwa. Zwieńczeniem ich działań stało się proklamowanie 7 października 1949 roku Niemieckiej Republiki Demokratycznej (NRD).

Istotnym etapem konsolidacji Zachodu było zawiązanie sojuszu militarnego w postaci Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO). Podpisały go 4 kwietnia 1949 roku państwa zachodnioeuropejskie. Jedną z podstawowych zasad ustalonych przez kraje członkowskie było zagwarantowanie wzajemnej pomocy w przypadku napaści zbrojnej na którekolwiek państwo wchodzące w skład NATO. Miało to zabezpieczyć Zachód przed atakami krajów bloku wschodniego. Związek radziecki uznał porozumienie między państwami zachodnimi za wrogię i podjął decyzję o zawarciu własnego paktu wojskowego. 14 maja 1955 roku podpisano w Warszawie dokumenty. Których efektem było powstanie Układu o Przyjaźni, Współpracy i Pomocy Wzajemnej, od miejsca zawarcia nazwanego Układem Warszawskim. Powstanie Układu Warszawskiego sankcjonowało też pobyt wojsk radzieckich na terenie większości państw członkowskich oraz wymuszało ich ściślejszą współpracę z ZSRR w zakresie polityki obronnej i zagranicznej.

Po śmierci Stalina na Węgrzech zaczęły powstawać inicjatywy zmierzające do demokratyzacji życia. Na działania te wpływały również zmiany zachodzące w innych państwach bloku komunistycznego, m.in. w Polsce. 23 października 1956 roku pod pomnikiem gen. Józefa Bema w Budapeszcie zebrał

się tłum demonstrantów. Funkcjonariusze aparatu bezpieczeństwa otworzyli wówczas ogień do zebranych. W nocy w celu ratowania sytuacji premierem został skłonny do kompromisu Imre Nagy, który na początku zamierzał stłumić powstanie, lecz w obliczu następujących protestów zdecydował się na politykę ustępstw. Tymczasem Węgrzy aktywnie rozpoczęli walkę z agresorem. Na stronę powstańców przeszły także niektóre oddziały armii węgierskiej. Rząd węgierski 1 listopada 1956 roku ogłosił decyzję o wystąpieniu Węgier z Układu warszawskiego oraz przywróceniu w kraju ustroju demokratycznego. Armia Czerwona wkroczyła na Węgry 4 listopada 1956 roku. Po kilku dniach opanowała Budapeszt.

Do jakich działań zdolny jest ZSRR w celu utrzymania swoich wpływów pokazały wydarzenia w Czechosłowacji. Na I sekretarzem KC KPCz był wówczas Aleksander Dubczek. Jednym z pierwszych jego przedsięwzięć było rozpoczęcie publicznych rozliczeń ze zbrodni popełnionych w okresie stalinowskim. Za jego rządów zniesiono cenzurę, dopuszczono możliwość funkcjonowania organizacji społecznych, otwarto granice państwa z państwami zachodnimi. Wszystkie te wydarzenia miały miejsce na początku 1968 roku i zyskały nazwę praskiej wiosny. 16 lipca 1968 roku przywódcy ZSRR, Polski, Bułgarii, Węgier i NRD przekazali KC KPCz swoje stanowisko potępiające reformy w Czechosłowacji. Ich zdaniem zagrożenie socjalizmu w tym kraju stwarzało problem dla wszystkich państw bloku wschodniego. W nocy z 20 na 21 sierpnia 1968 roku armie ZSRR, Polski, NRD, Węgier oraz Bułgarii rozpoczęły inwazję na Czechosłowację nazwaną operacją „Dunaj”. Armia czechosłowacka nie stawiała oporu, a ludność cywilna, pamiętając los węgierskiego powstania z 1956 roku, wyrażała swoje niezadowolenie jedynie za pomocą demonstracji.

Ćwiczenie:

Korzystając z dostępnych źródeł, napisz, w którym roku Polska wstąpiła do ONZ i NATO